

Список бібліографічних посилань

1. Россоха В. В. Інноваційні процеси економічного розвитку в контексті інституційного забезпечення. *Актуальність проблем економіки*. 2016. № 6. С. 119–129.

2. Survey on the access to finance of enterprises // European Central Bank : сайт. URL: https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_surveys/safe/html/-index.en.html (дата звернення: 20.04.2020).

Одержано 25.04.2020

УДК 343.985.7

Тетяна Віталіївна Білик,

*ад'юнкт Харківського національного
університету внутрішніх справ*

ПРОБЛЕМИ ПИТАННЯ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ УМИСНИХ УБИВСТВ ЗАРУЧНИКА АБО ВИКРАДЕНОЇ ЛЮДИНИ

Поняття умисне вбивство на законодавчому рівні визначене статтею 115 КК України.[1] Вбивство є злочином проти життя особи і являє собою умисне протиправне заподіяння смерті іншій людині. Загальним поняттям початка життя вважається початок фізіологічних пологів, а кінцевим моментом життя – настання фізіологічної смерті, процедура констатації моменту смерті людини - сукупність дій та умов медичного характеру, на підставі діагностичних критеріїв смерті мозку.[2, с.2] Відповідно до абз. 2 п. 7 постанови Пленуму ВСУ від 7 лютого 2003 р. № 2 даний вид злочину, може бути вчинений тільки з прямим умислом, тобто особа, яка скоїла злочин, усвідомлює, що її дії спрямовані на позбавлення життя заручника або викраденої людини та в подальшому передбачає настання їх смерті, та керуючись мотивами, пов'язаними зі статтями 146,147,349,444 КК, бажає настання смерті цих осіб.[1, с.3] Відповідно до ст. 3 Конституції України, людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. [4, с.1] Кожна людина має невід'ємне право на життя. Ніхто не може бути свавільно позбавлений життя. Статтею 27 вказаного Закону, закріплено, що обов'язок держави – захищати життя людини.[4, с.7] Саме цей

обов'язок визначає пріоритетні напрямки діяльності усіх державних та комерційних органів, підприємств та установ, що здійснюють свою діяльність на території України. Не є винятком і органи Національної поліції України, саме слідчим органів досудового розслідування, підслідні кримінальні правопорушення, вчинення яких передбачає протиправне заподіяння смерті іншій людині, тобто навмисних вбивств.

В останні роки в наслідок соціально-політичних та економічно-правових змін, а також проведення військових дій на території України, спостерігається значна кількість тяжких злочинів проти життя та здоров'я особи, і в, першу чергу, – умисних вбивств, які відрізняються заподіянням особливо тяжких наслідків. Статистичні показники свідчать про щомісячне збільшення фактів вчинення кримінальних правопорушень, які посягають на суспільні відносини, що забезпечують охорону життя та здоров'я людини, вчинення умисних вбивств, які відрізняються настанням безповоротного наслідку у вигляді смерті людини. Так за 2019 рік по навмисним вбивствам, за статтею 115 КК України, було зареєстровано кримінальних проваджень у кількості 5465, тоді як у 2018 році - 5557 злочинів.[5] Примітно, що за аналогічний період минулого року сталося на 92 більше умисних вбивств.

Сформована ситуація обумовлюється низьким рівнем спеціальної підготовки слідчих, які стикаються з подібними випадками, відсутністю наукових розробок проблем методики розслідування вбивств даного різновиду і активною протидією розслідуванню зі сторони захисту.

Проблеми питання методик розслідування певних різновидів умисних вбивств були висвітлені в наукових працях: С.Д. Бережний, О.О. Володіна О.О. Андрєєва, Г.О. Ганова, Р.Х. Бічуріна, О.Ю. Булулукова, Л.Г. Відонова, Г.А. Аванесов, А.А. Герецензон, В.В. Голіна, Л.М. Давиденко, А.І. Долгова, І.М. Даньшин, О.М. Джужа, А.Ф. Зелінський, І. В. Борисенка, А.П. Закалюк, Я.Ю. Кондратьєв, В.М. Кудрявцев, Н.Ф. Кузнєцова, І.П. Лановенко, О.М. Литвак, В.В. Сташис, В.Я. Тацій, В.М. Трубников, та інші. Однак, незважаючи на розробленість даної теми у науці існує низка проблемних питань, передусім пов'язаних із відсутністю криміналістичної характеристики навмисних вбивств та окремих її видів, а саме, особливостей розслідування умисних вбивств

заручника або викраденої людини в Україні. Відповідно до цього, потрібно провести аналіз змін рівня та динаміки зареєстрованих в країні умисних вбивств як в цілому, так й окремих їх видів що потребують наукового дослідження, задля раціонального застосування на практиці. Більше того, методика розслідування навмисних вбивств заручника або викраденої людини, залишилась поза увагою та потребує ґрунтовного вивчення та деталізації, особливо зважаючи на положення чинного КПК України.

Враховуючи вищевикладене, набувають актуальності проблеми сучасної науки в дослідженні та формулюванні поняття, сутності, змісту та можливостей використання спеціальних знань, порядку залучення спеціалістів до участі у проведенні окремих слідчих (розшукових) дій, а також використання спеціальних знань у кримінальних провадженнях даної категорії.

Список бібліографічних посилань

1. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 01.04.2020).

2. Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 07.02.2003 № 2 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-03> (дата звернення: 18.04.2020).

3. Про встановлення діагностичних критеріїв смерті мозку та процедури констатації моменту смерті людини : Наказ МОЗ України від 23.09.2013 № 821 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1757-13> (дата звернення: 18.04.2020).

4. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр> (дата звернення: 18.04.2020).

5. Статистична інформація // Генеральна прокуратура України : офіц. сайт. URL: <https://old.gp.gov.ua/ua/statinfo.html> (дата звернення: 20.04.2020).

Одержано 22.04.2020

